

mti b e l f ö l d i h i r e k

1961. szeptember 23.

bb 1. 21 ország fiatal művészei indulnak a nemzetközi Liszt-Bartók zongoraversenyen - vasárnap ünnepi megnyitó és sorsolás
fe/tm-lm sr 1961. szeptember 23.

A Liszt Ferenc zeneművészeti főiskola homlokzatán 21 ország zászlaját lengeti a szél, üdvözlő a nemzetközi Liszt-Bartók zongoraversenyre érkező fiatal művészeket. A zeneakadémián szünetel az ének- és zongoraoktatás és mégis zenétől hangos az épület. A verseny rendezőbizottsága gyakorlás céljából 20 zongorát bocsátott az 57 résztvevő rendelkezésére. A nagyteremben, ahol a versenyek lesznek, három kiváló Steinway zongorán próbálhatnak.

Vasárnap reggel a versenyzők Budapesten lesznek, kivéve azt az ötöt, akik más nemzetközi zongoraversenyen 1, illetve 2. díjat nyertek. Ezek csak a középdöntőtől kapcsolódnak be a versenyekbe.

A nemzetközi Liszt-Bartók zongoraverseny ünnepi megnyitójára vasárnap délután 4 órakor kerül sor a zeneakadémia nagytermében. Meruk Vilmos, a művelődésügyi minisztérium színházi és zenei főigazgatóságának vezetője tart üdvözlőbeszédet. Majd megejtik az elődöntő sorsolását.

Hétfőn délelőtt 10 órakor kezdődnek az elődöntő 1. válogató versenyei. /mti/

bb 4. festmény-, szobor- és művészfotó-pályázat a 11. kerület fejlődéséről

k-lm sr

1961. szeptember 23.

A hazafias népfront 11. ker. bizottsága és a kerületi tanács képzőművészeti és fotó-pályázatot írt ki a 11. kerület fejlődését és a kerület dolgozóinak életét bemutató művekre. A beérkezett művekből 1961. november 7-én kiállítás nyílik a műszaki egyetemen. Az érdekes pályázatokra eddig számos neves képző- és fotóművész küldött műveket. A rendezőség szeptember 30-ig még átvesz pályaműveket, amelyek közül a képzőművészeti alkotásokat a műszaki egyetem „r” épületében, a művészfotókat pedig a 11. fehérvári ut 47. sz. alatti szót kultúrházban kell leadni. Felvilágosítást nyújt a hazafias népfront 11. ker. bizottsága, Komona u. 6. 2. em. 14. /tel: 269-087/. /mti/

La 6-2

bb 2. a továbbképző iskolákban is megkezdődött a tanév

i vt/gg szb sr

1961. szeptember 23.

az 1959-1960-as oktatási évben kezdtek meg működésüket a 14-16 éves fiatalok kétéves továbbképző iskolái. számuk akkor még csak 247 volt, a múlt tanévben megközelítette a hatszázötvenet, most pedig - az újonnan szervezett több mint négyszázzal együtt - már meghaladja az ezret. ezekben az iskolákban olyan fiatalok gyarapítják általános műveltségüket, akik nem jelentkezték sem középiskolába, sem iparitanuló intézetbe. az új oktatási formát, amely módosított - csökkentett munkaidőben - bizonyos ipari, mezőgazdasági, vagy a kereskedelmi szakmai ismeretek elsajátítására is, a fiatalok megkedvelték. az ipari jellegű továbbképzők mintegy ötven százalékában már megalakultak a kiszervezők, s a mezőgazdasági jellegűekben is sok fiatal tagja a kommunista ifjúsági szövetségnek.

a mezőgazdasági jellegűek kivételével a továbbképző iskolákban ezen a héten kezdődött meg az új tanév. igen hasznos kezdeményezést valósítottak meg az idén a 4. kerületben. itt a kanizsai dorottya leánygimnázium helyett most a tanács nyár utcai ifjúsági foglalkoztatójában működik a továbbképző iskola. így egy helyen biztosítják a tanulási és a munka lehetőségét. tervbe vették, hogy az oktatási év első felében bevezetik a női kézimunka-gyakorlatot, a második félévben pedig berendeznek egy konyhát, hogy főzni is taníthassák a lányokat.

a mezőgazdasági jellegű továbbképző iskolákban a tanévkezdés időpontja november elseje. /mti/

-. -

bb 5. a tit józsef attila szabadegyeteme közli

k hi/hné szb bs

1961. szeptember 23.

hogyan az időszerű államjogi és államigazgatási kérdések című sorozat megnyitója és egyben első előadása, október 3-án, kedden délután 3 órakor lesz a magyar néphadsereg központi tisztiházának dísztermében. /5. kerület váci utca 38./ előadó: veres józsef, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke. /mti/

- 2 -

bb 3. szövetet loptak a raktárosok

i bc/hné-Lm sr

1961. szeptember 23.

varga jános raktárvezetéként dolgozott a fővárosi mértékutáni szabóság központi anyag-raktárában, mellette tagai mihály volt a segédraktáros. a gyárból végszámra-, ugynevezett ráhagyással - érkeztek a raktárba a szövetek. varga és tagai felváltva elvitték az árukból, a lopott anyagokból részben ruhát csináltattak maguknak, részben eladták. vargát később leváltották munkaköréből, s az anyagok vizsgálatával bízták meg. helyette schön sándor lett a raktár vezetője. ő ugyancsak megegyezett tagaival, s felváltva vitték el az árukból.

a központi kerületi bíróság tagai mihályt egy évi és két hónapi, varga jánost egy évi börtönre, schön sándort nyolc hónapi felfüggesztett börtönre és 600 forint pénzbüntetésre ítélte, s csaknem 10.000 forint kártérítés fizetésére kötelezte őket. /mti/

-. -

bb 7. patronálási szerződést kötött egy láng-gépgyári brigád és a váci ut 89. szám alatti általános iskola

i tó/tr-Lm ki

1961. szeptember 23.

a láng-gépgyár szerszámüzemében dolgozó ötéves terv brigád tavaly társadalmi munkában megjavított a váci ut 89. szám alatti általános fiúiskola politechnikai műhely részére két esztengapadot. a gépek átadásával nem szakadt meg a brigád és az iskola kapcsolata, mert a munkosokat tagjai akkor vállalták a politechnikai oktatás segítségét is.

most az iskolai év kezdetén az iskola vezetői újra megkeresték a brigádot és kérték, hogy az idén is vállalja el a patronálást. a tagok örömmel teljesítették a kérést. megegyeztek abban, hogy szerződést kötnek, amelynek alapján az ötéves terv brigád az iskolát, az iskola pedig a lánggyáriakat segíti, erejéhez mérten. a brigád elkészítette az iskola fémgyártó szakkörének munkatervét. ez szerint virágosserép-, irószere- és knéttartó készítésére, valamint dísz tárgyak esztengálására tanítják a diákokat. anyagok előkészítésével, a szerszámok rendbehozásával és a munkagépek belállításával segítik az iskola műhely-oktatását. a szerződésben az iskola vezetői arra tették ígéretet, hogy a műhelyük vezetője rendszeresen részt vesz a brigád értekezletein, beszámol a patronálás eredményeiről az iskola tanulóinak pedig műsort adnak a brigád rendezvényein. /mti/

- 3 -

Lv 610 R

bb 6. őszi nagytakarítás kezdődik a parkokban - nagyarányu pázsit-felújítás, fűsítés a főváros több kerületében - új rózsafajtákat ültetnek el a margitszigeten

i cs/j szb ké

1961. szeptember 23.

A hosszantartó szárazság miatt a szokottnál hamarabb kezdődik az őszi nagytakarítás a főváros parkjaiban, közterein, mint Fabricius dűnél, a fővárosi kertészet osztályvezetője tájékoztatásul közölte, fővárosszerte megkezdtek a parkokban a gyantaterületek idei utolsó kaszálását, fokozatosan rondszehezük a virágágyásokat, az egynyáriakat kiszedik, földjüket felássák, a kétnyáriakat előkészítik az áttelelésre. ugyanakkor a megüresedő ágyások kisebb részébe kiültetik a fagyálló kétnyári virágokat, az év utolsó negyedében a tervek szerint 164.000 árvácska kerül az ágyásokba, többnyire virágosan, ezek kora tavasszal elsőnek virítanak ki. október második felében 85.000 tő tulipánt és nárciszt is kiültetnek, egyes parkterületekre, továbbá az emlékművek környékére, valamint a főváros utcáin levő 170-nagy kővázába október végén 25.000 virágzó krizantémot telepítenek.

már a következő napokban megkezdik az egynyári virág-anyatóvek - muskátlik, cannák, guaphaliumok, stb. - áttelepítését az üvegházakba, a több ezer gondosan teleltetett virág-anyatóról szaporítóanyagot szednek.

az idén ősszel nagyarányu pázsitfelújítást, továbbá fűsítést és parkrendezést terveznek a főváros több kerületében, továbbá a Gellérthegy egyes részein és a népligetben. az előirányzat szerint az őszi folyamán 93.000 négyzetméter területen vetnek új pázsitot, a legtöbb pázsitfelújítás a 9., 13., 20. és 21. kerületre, továbbá a margitszigetre és a városligetre jut. a főváros egész pázsitterületének mintegy 20 százalékát komposzt-trágyával terítik be, hogy a tavasszal dúsabban zöldelljen. az évelő virágokból - szarkaláb, primula, stb. - 36.000, borostyámból 83.000 tővet telepítenek. a különböző rózsafajtákból 20.000 tő jut budára, 10.000 a margitszigetre és további 10.000 a pesti kerületekbe. külön érdekesség az idei őszi programnak, hogy a margitszigeti rózsakert kiöregedett, régi állományait új fajtákkal újítják fel. a tervek szerint 50-60 új fajta kerül a rózsakertbe.

a csorjafélékből 20.000-t ültetnek el az idén ősszel, a főváros különböző kerületeiben 5.500-at, 14.500-at pedig a népligetben, továbbá a Gellérthegy-n, a busuló juhász és a citadella közötti területen. az ugyanevezett szőlő csorjából 5.000-t ültetnek el, a sövényfélékből 35.000 tővet. a parkfák közül különösen sok juhart, platánt, hársat, borkonyét és diszoserasznyét telepítenek a főváros különböző kerületeiben. ezenkívül fenyőfélékből 3.500-at, a sorfák közül pedig körülbelül 20.000-t irányoztak elő, részint pótlásul, részint új fasorok létesítésére. a sorfák közül 12.000-at társadalmi munkában telepítenek a főváros lakói. /mti/

- 4 -

Lr 6152

bb 8. új üzemi szellőztéstechnikai eljárás a csepeli erőműben

i tó/sze vm vg

1961. szeptember 23.

a csepeli vas-és fémművek erőművében külön csoport foglalkozik az üzemek szellőztéstechnikájával. a csoport feladata, hogy az eddiginél jobb, gazdaságosabb szellőztéstechnikai eljárásokat dolgozzon ki.

a csoport eddigi munkája során megvizsgálta a csepeli művek üzemeinek szellőztőberendezéseit és a vizsgálatok eredményeként új eljárások tervein dolgoznak. megállapították, hogy a most üzemben levő szellőztő-berendezéseknek egész munkatermek friss levegőellátását kell biztosítaniok, ezért sok energiát fogyasztanak és mégsem érhető el velük a kívánt eredmény. a csoport kidolgozta egy új módszer tervét, amely szerint lényegesen gazdaságosabb és eredményesebb a szellőztőberendezések működtetése. ha például nagy helyiség szellőztetéséről van szó, akkor már nem a helyiséget szellőztetik, hanem - az új módszer szerint - a dolgozók környezetét. a friss levegőt befúvó csatornát lent, közel a padlószinthez helyezik el, minél több nyílással, így minden dolgozó közvetlenül kapja a friss levegőt.

a terveket elsőnek az erőmű egyes üzemszékeiben valósítják meg és az itt szerzett tapasztalatokat használják fel a többi üzem szellőztőberendezésének korszerűsítésére. /mti/

- . . -

bb 11. újabb applikációs képsorozat az általános iskolások szemléltető oktatásához

i vt/hné vm sr

1961. szeptember 23.

az iskolai szemléltető eszközök intézetében elkészült az ugynevezett applikációs képek újabb sorozata, az általános iskolák második osztályos tanulói részére. ez, a mintegy 200 darab különféle képet, síkidomot tartalmazó gyűjtemény jelentősen megkönnyíti az olvasás, a fogalmazás, a nyelvtan, a számtan-és mértan, a rajz, valamint az ének-tanítását, a nyomtatott, színes képek a táblára erősíthetők.

az újabb sorozatból minden általános iskolának juttatnak és használatának megkönnyítésére utmutatót is csatoltak. /mti/

8.35

9.13

Zeli

- 5 -

bb 9. felfedezték az omega-mezont, az új elemi részecskét -
dr. Marx György nyilatkozata a felfedezés jelentőségéről

i t/z/ gk/m/vg

1961. szeptember 23.

Külföldi hírügynökségek közlése szerint a kaliforniai egyetem nagy gyorsító berendezésével előállított antiprotonok szétszórásos termékei között sikerült megtalálni az anyag egyik még meg nem figyelt építőkövét, egy eddig ismeretlen elemi részecskét. A közvetett elemzés 30.000 fénykép közül kilencvenen mutatta ki ennek az instabil, még a többi elemi részecskékhez viszonyítva is rendkívül rövid életű semleges részecskének a jelenlétét, amelynek tömege megközelíti a protonét és 1540-szer nehezebb az elektronnál. Felfedezői omega-mezonnak nevezték el.

Az esemény tudományos jelentőségét dr. Marx György kossuth-díjas egyetemi tanár, a fizikai tudományok doktora a következőképpen vázolta a magyar távirati irodalmi munkatársa előtt.

- a felfedezés nemcsak a kísérleti technika jelentős sikere, hanem igen fontos segítség a további elméleti fizikai kutatások számára is.

- az elemi részek belső szerkezetének feltárása az 1950-es évek közepe óta a fizikai alapkutatások egyik középponti kérdése. Tapasztalati támpontokat szerezni ebben a munkában igen nehéz, mert a legtöbb elemi rész nagyon kicsiny, igen erősen kötött, csak óriási energiákkal felhasználásával, és akkor is csupán igen rövid időre hozható létre, ennek ellenére az elméletnek már eddig is kielégítően sikerült őket osztályozni és egyes alapvető tulajdonságukat leírni.

- számos feltevést dolgoztak ki a kutatók az elemi részek belső szerkezetével kapcsolatban is. Az egyik elmélet például abból indul ki, hogy mindössze egy-két „igazi” elemi részecske van, a többiek tulajdonképpen különböző más elemi részek összetételei. Markov szovjet, Yang amerikai, Sakata japán és Fermi olasz fizikusok felállítottak egy olyan elképzelést, hogy az összes nehéz és középsúlyú elemi részecskék a protonból, a neutronból és a lambda-hiperonból tevődnek össze. Sőt - az „összerakó játék” szabályai szerint - azt is kikövetkeztették, hogy ugyanezekből az alkatrészekből a mezon-családnak még egy negyedik, eddig sehol fel nem talált tagja is összerakható: éppen a most felfedezett omega-mezon.

/folyt.köv./
8.43

- 6 -

9.17 Zelli

bb 9. /felfedezték az ... 1. foly. / m

Érdekes időbeli egybeesés, hogy éppen a balatonföldváron szeptember 22-én kezdődött elméleti fizikai konferencián számolt be majd az egyik külföldi fizikus arról, hogy kizárólag elméleti számítások szerint milyen tömegűnek kell lennie annak a bizonyos megsejtett, de még meg nem figyelt elemi részecskének, amelynek a valóságban most megemért értékeit előadásának összeállításakor még nem ismerhette. Szinte megdöbbentő, hogy a számított és a mért értékek között mindössze öt százalékos - ilyen bonyolult matematikai számításoknál elenyészőnek tekinthető - eltérés mutatkozik.

Semleges részecske kimutatása igen nehéz feladat, mert nem hagy látnátó nyomot a fényképfelvételeken. Külön is megnehezíti a munkát az omega-mezon esetében az igen rövid élettartam. Ennek a részecskének az élete annyira rövid, hogy keletkezési

helyétől számottevő mértékben el sem mozdulhat, még a kérdéses atomból sem léphet ki, és máris szétbomlik. Nyomának észlelése tehát teljesen lehetetlen, most pusztán az a pont áll rendelkezésre, hogy a bomlás révén belőle keletkezett három könnyebb mezon megőrizte a részecske tömegének, energiájának és egyéb jellemzőinek „emlékét”, és csak ezekből az „utódokból”, lehetett visszakövetkeztetni az igen rövid életű, láthatatlan „szülő”, tulajdonságaira.

- az új felfedezés mindenestre jelentős támaszává válhatik az elemi részecskék összetettségére vonatkozó elméletnek, sőt általában is nagy mértékben viszi közelebb a kutatást az elemi részecskék még mindig rejtélyes belső szerkezetének jobb megismeréséhez.
/mti/

...

bb 14. kisvárdán megkezdtek a nyírségi burgonyafajták ellenőrző vizsgálatát

vid/ká/j/m

1961. szeptember 23.

A nyírségi mezőgazdasági kísérleti intézet kisvárdai gazdaságában megkezdtek a nyírségi burgonyafajták ellenőrző vizsgálatát. A kijelölt termelősövetkezetekből begyűjtötték az ideai termés mintáit annak megállapítására, hogy alkalmasak-e a gumók továbbszaporításra. Eddig mintegy 8000 vetőgumót vizsgáltak meg. A burgonyát vegyszeres kezeléssel kihajtásra készítették, majd a szemetet szabad ágyakba ültették. A fiatal növények szépen zöldülnek, s most mikroszkóp segítségével állapítják meg, hogy a burgonyabevételkor fellelhető-e a vírus- és a gombabetegség. Amennyiben fertőzött burgonyát találnak, értesítik a gazdaságot. A kisvárdai kutatók az év őszén 30 termelősövetkezet burgonyatermését veszik vizsgálat alá. /mti/

8.55

9.20 Zelli

- 7 -

bb 12. fásítási tanácsadás a termelészövetkezeteknek

i so/gg vm ká

1961. szeptember 23.

A nagyüzemi táblák kialakítása a termelészövetkezetek többségében megtartotta az erdősítés és fásítás lehetőségeit is, azokat a területeket, amelyek a talaj termékonysága, vagy összetételük miatt szántóföldi növénytermesztésre nem alkalmasak, számos közös gazdaságban facsemetékkel kívánják beültetni.

Az országos erdészeti főigazgatóság a fásítási munkák megkönnyítésére „fásítás a termelészövetkezetekben”, címmel tanácsadó füzetet jelentetett meg. A füzet összefoglalja a fásítások tervezésének legfontosabb tudnivalóit, tanácsokat ad az erdősívek telepítéséhez, a legelők fásításához, a termelészövetkezeti majorok és lakótelepek környékén történő faültetésekhez, ismerteti az olasz módszerű nyírteljesítést és gyakorlati tanácsokat ad az ültetéshez, a fiatal csemeték ápolásához. /mti/

bb.18. virágzik a pampás füve szarvason

vid ká/j vm

1961. szeptember 23.

A szarvasi erdőben virágzik a délamerikai puszták gyökényéhez hasonló, kendermagasságú növénye, a pampás-fű. A napsütéses őszi egyik legszebb látványossága. Ez az érdekes növény, amelynek a levelek főleg emelkedő, ezüstfehéren csillogó bugija a legkisebb szellőben is struccotollhoz hasonlóan libog. A pampás fűvet a botanikus kertben sikerült elszaporítani, és a bejárati sétányt is beültették ezzel a szépen díszlő növényvel. /mti/

bb 21. 25 és félcentiméteres agyaru vadkant ejtettek el a gemenci erdőben

vid ká/j vm

1961. szeptember 23.

Külföldi vendégek részvételével mostanra tart az őszi vadászat a gemenci erdőben. A duna menti vadparadicsomában máris több szarvasbikát ejtettek el, közöttük kapitális agancsu példányokat is. Az erdőben, amely a vadászoknak is kedvelt tartózkodási helye, legutóbb egy külföldi vadász hatalmas vadkant lőtt. Az állat agyarai huszonöt és félcentiméter hosszúak. /mti/

9.10

9.10

Zseli

- 8 -

bb 13. társadalmi segítséggel csökkentik a kiskunhalasi kórház zsufoltságát

vid/zs/tr/m/fm

1961. szeptember 23.

A kiskunhalasi kórház tüdőosztályán a zsufoltság, akadályozza, nehezíti a gyógyító munkát. A város vezetői ezért elhatározták, hogy kibővítik a kórház tüdőosztályát, s 15-20 új ágyat biztosítanak a kezelésre szorulóknak.

A beruházás a szakemberek számítása szerint körülbelül 180 ezer forintba kerül - a tanács azonban egyelőre csak 90 ezer forintot tudott előirányozni erre a célra. A hazafias népfront felhívással fordult a kiskunhalasiakhoz: társadalmi összefogással, közös munkával nyújtsanak segítséget az új kórházi részleg mielőbbi felépítésére. A felhívás eredményeként a kiskunhalasi dolgozó parasztok vállalkoztak az építéshez szükséges 35.000 téglára és 44 kocsi homok helyszínrre szállítására: a falazást, az asztalos- és fűzőmunkát, a helyiség berendezését pedig az üzemek, vállalatok, intézmények és az állami gazdaság dolgozói vállalták. Az építkezés megkezdődött, s minden remény megvan arra, hogy a kórház új épülete még az idén elkészül. /mti/

bb 15. a komárom megyei tanács négyszer annyit költ a dolgozók továbbtanulására, mint négy évvel ezelőtt

vid/fm/ka/m/fm

1961. szeptember 23.

Komárom megyében az idén ismét jelentősen emelkedett a továbbtanuló felnőttek száma. A középiskolában a tavalyinál csaknem négyszerrel többen, 1530-an kezdtek tanulni. Tatabányán például olyan sok volt a jelentkező, hogy 7 középiskolai első osztályt szerveztek. Kisbér község gimnáziumában két első osztályt indítottak a továbbtanulóknak. Az általános iskolákban csaknem 1200-

an jelentkezték, különösen sokan tanulnak a tsz-községekben. Tavaly 30, az idén pedig 34 tsz-községben nyitják meg a dolgozók általános iskoláját. A tavaly hatodik osztályt végzett tsz-tagok a falvak többségében kivétel nélkül beiratkoztak a nyolcadik osztályba. A megyei tanács az idei oktatási évben négyszer annyit költ a megyében a dolgozók továbbtanulására, mint négy évvel ezelőtt. /mti/

9.20

9.20

9.20

Zseli

- 9 -

bb 10. új székházat építenek az országos tervhivatalnak a roosevelt téren, az egykori budapesti főkapitányság helyén - megkezdtek a romos pincék feltárását - aknakutató készülékkel vizsgálják a bontási területet

1 sb/sze. vm vg

1961. szeptember 23.

nyolcemeletes irodaházat kap az országos tervhivatal a roosevelt téren, a korszerű székházat a második világháború végén felrobbantott budapesti főkapitányság helyén építik fel, a telket már korábban megtisztították a romos falaktól és elsimitották a talajt, most azonban el kell távolítani a régi épület pincéjét és az alapozást is. rendkívül nagy óvatossággal kezdték meg a munkát a napokban a 41-es építőipari vállalat dolgozói, mert arra számítanak, hogy a pincék egy része alatt fel nem robbant aknákat vagy más robbanószert találnak.

a vállalat vezetői a tervezőkkel, a beruházókkal, a légoltalmi parancsnoksággal és a szakszervezet biztonsági megbízottjaival különleges óvintézkedéseket dolgoztak ki. korábban kézműeszközökkel akartak bontani, de most megtiltották a gép üzembehelyezését csak kézzel dolgozhatnak. a törzsgárda legmegfontoltabb munkáiból alakították meg a romeltakarító brigádot. a bontási területet aknakutató készülékkel is megvizsgálják, de azért nem csökkentik az óvatosságot. egy tűzszerészt is állandóan részt vesz a munkában. a vállalat dolgozói a tavaszra fejezik be az új épület helyének feltárását, a régi pincefalak és az alap bontását. /mti/

bb 24. másodszer teremnek az almafák szegeden

vid k/j/vm

1961. szeptember 23.

szegeden már mutatkoznak a hosszúnak ígérkező ősz jelei. az ujszegedi és az ujszónegi kertekben, a város gyümölcstermesztő negyedében több korai termésű almafa másodszer is virágot hozott. ezeken a fikon helyenként megjelentek a második, a rendszerint kisebb zöld termések. alsóvárosban a házak udvarán újból nyílnak a lilis orgonák. a 8-10 centiméteres fiúrtók valamivel halványabb színűek, mint a tavaszianak voltak, de éppen olyan illatosak, mint májusban. /mti/

9.30

9.32

2. elv

- 10 -

bb 17. az egészségügyi követelményeknek, a gazdaságos termelésnek megfelelő majorközpontokat alakítanak ki a komárom megyei termelőszövetkezetekben - az országban elsőként elkészült a megye valamennyi termelőszövetkezeti közösségének telepítési terve

vid/ká/m/j

1961. szeptember 23.

komárom megye termelőszövetkezeti beruházási irodája az országban elsőként, több hónappal a határidő előtt, elkészítette a megye valamennyi termelőszövetkezeti közösségének majortelepítési tervét, a szövetkezeti gazdákkal együtt tartott helyszíni szemlék alapján mintegy 1000 épület helyét jelölték ki. a kijelölésnél nagy gondot fordítottak a gazdaságosságra, arra, hogy már az építkezéseknél és később a termelésnél is minél kisebb legyen a szövetkezetek önköltsége. alaposan számbavették a geológiai viszonyokat, s mindenütt hidrológiai szakvéleményt kértek, hogy az épületek olyan területre kerüljenek, ahol megfelelő vízellátást tudnak biztosítani. számításba vették azt, is hogy a termelőszövetkezetek minél közelebbről tudják a takarmányt szállítani és azt, hogy termelvényeiket gyorsan és könnyen juttathassák el a városba. az új majorközpontok megfelelnek az egészségügyi követelményeknek is. figyelemmel voltak arra, hogy a majorok ne essenek távol a szövetkezeti gazdák lakásaitól, ugyanakkor ne legyenek túlközel a faluhoz. a tervknél számításba vették a megye ipari jellegét, az ipari lakosság ellátását. egy termelőszövetkezetben általában csak egy tehenészetet alakítanak ki, a táti vörös csillag tsz-ben azonban a főmajoron kívül a nyergesujfalusi üzemegységben is lesz tehenészet, a helybéli üzemek dolgozói ugyanis nagymennyiségű tejet fogyasztanak védőitalként. /mti/

bb 20. festékföldet bányásznak a cserszegtomaji dolinákban

vid/szf/m/ta

1961. szeptember 23.

a dunántúli ísványbánya vállalat cserszegtomaji üzemében bányásszák az ugynevezett festékföldet. a pajtikatetői és koponári üzem területén hatalmas, többszínű, ugynevezett dolinákban kerül ki az értékes anyag, amelyből hétféle, sárga színárnyalatú festéket készítenek. az üzem teljesítményét most a nagyobb építkezések miatt növelték, s az évi négyezer-öt ezer tonnával állítják a szükségletet. az okkerfestékek gyártásához szükséges alapanyagból egyidőben hozzák felszínre a bányák másik termékét, tűzállótégla gyártásához való anyagot. /mti/

9.43

10- 2. elv

- 11 -

23. ifjúsági bérlet hangversenysorozat, hangversenyek, zene-
történeti előadások üzemekben - élénk zenei élet kaposvárott

vid fm/ke vm fm

1961. szeptember 23.

Kaposvárott az elmúlt évadban több mint 15.000 hallgatója
volt a zenekari hangversenyeknek, az új évadban a zeneiskola bérlet-
termében novembertől februárig bérlet-hangverseny sorozatot hirdetnek
fővárosi művészek és a zeneiskola tanárainak fellépésével. új kezdő-
ményezés a városok közötti cserehangverseny, amelynek keretében a
kaposvári és a nagykanizsai zeneiskola tanárainak kamarasztjére
és a pécsi zeneiskola koncertjére kerül sor. az általános és közép-
iskolásokkal ismerteti meg a komoly zenét a „barangolás zene-
országban” című hangversenysorozat, amelyre már 300 diák jelentkezett
a kaposvári zeneiskola új kezdeményezései közé tartozik a nyolc
tanárból alakult „brigád”, is, amely két havonként hangversenyt
ad somogy megye járásainak központjaiban. az üzemek dolgozóinak a
művelődési termekben zene-történeti előadásokat tartanak.

november közepén elkészül az új megyei szakszervezeti szék-
ház 600 személyes hangversenyterme. decembertől ott tartja hang-
versenysorozatát a közalkalmazottak szakszervezetének szimfonikus
zenekara, kiváló szólólisták közreműködésével. /mti/

bb 16. kompresszortelep felállításával növelik az olajtermelést
damjénben

vid to vm ki

1961. szeptember 23.

az alföldi kőolajtermelő vállalatokhoz tartozó damjéni
olajmezőn kompresszortelep állítanak fel a bázakerettyei olajmű-
késők segítségével. a hatalmas kompresszorokat bázakerettyéről száll-
lítják damjénbe. a kompresszortelep felállításával, a szállítások
szerint, megkétszereződik a damjéni olajmező termelése. a kompresz-
zorok ugyanis ugyanevazott segédgázt nyomnak az olajtároló rétegek-
be, így nő a rétegnyomás, ennek következtében fokozódik az olaj
beáramlása a kutba. a kompresszortelepét még ebben az évadban fel-
szerelik és üzembe is helyezik. /mti/

9.55

10- *Zsuzs*

- 12 -

bb 23. automata pozdorjajüzemmel bővült a drávaszabolcsi kendergyár
elkészült az üzem szociális épületi

vid to /szf/m

1961. szeptember 23.

az ország dunántúli ágazatán kívül a kiválóan alkalmas rosnövények termesztésére. az idekötés a második világháború idején rombadőlt drávaszabolcsi kendergyár új felépítését is. a munkások 1957-ben kezdődtek. elsőként a termelőüzemek készültek el. az automata gépekkel felszerelt gyár munkáján a hatékonyságát bizonyítja, hogy nem egészen három év alatt a felépítésre fordított összegnek több mint a fele megtörtént. szeptember második felére elkészültek a gyár igazgatási és szociális építményei is. készen áll a szép irodaház, a jól felszerelt üzemi konyha, az izlósan berendezett ebédlő, további külön női és férfi áltató, fürdővel. néhány heti munka után befejezik a gyár második kazánházának felépítését is. ezzel bővül a drávaszabolcsi kendergyár 22 millió forintos beruházási programja.

az ország legdélibb részén levő könnyűipari üzem fejlesztése azonban ezzel nem ér véget. egy évi szünet után újabb nagyarányú tervek kiviteléhez kezdenek. korszerű alagút-éztető építések, ami azt jelenti, hogy a mostani hatvan ezer helyett kilencven ezer mázsa éztetőt kenderrel dolgozhat majd fel a gyár évente. jelenleg a kikészítésnél keletkező melléktermék, a pozdorja veszendőbe megy, eltüzelik. hasznosítására automatizált pozdorja-éztető üzemét rendeznek be. a drága fanyagot helyettesítő pozdorja-éztetőből 12.000 köbmétert kap majd a butoripar évente.

az üzemben feldolgozandó 120.000 mázsa pozdorja felét a helybeli kendergyár adja, a többit pedig a drávaszabolcshoz legközelebb eső más dunántúli gyárakból állítják ide. a drávaszabolcsi kendergyár az ország egyik legkorszerűbb könnyűipari üzemé-
lesz. /mti/

bb 22. helyreállították Lovászpatonán az erődfallal körülvett árpád-
kori templomot

vid/fm/ke/m/fm

1961. szeptember 23.

a veszprém megyei Lovászpatonán helyreállították az erődfallal körülvett árpád-kori templomot. az épület, mint a szakemberek megállapították, román stílusban készült. a török idők alatt leégett a templom, s ekkor sima deszka mennyezettel építették újjá. most a feltárás idején fedezték fel a templom igen érdekes, kulcslyuk alakú lőrésait. megtalálták a vakolat lebontása után a román és csucsíves ablakokat is. a helyreállított árpád-kori templom megerősített kőfalával középkori erődre hasonlít. /mti/

10.07

10- *Zsuzs*

- 13 -

bb 25. kitűnően vizsgázott a pó-völgyéből származó lódihere vas
megyében

vid ká/j vm

1961. szeptember 23.

a vas megyei csákánydoroszlón a Kossuth termelészövetkezet hazánkban ritka hereféléjét, a pó-völgyéből származó lódihere-t termesztett nagyobb területen, a szarvasról kapott magból vetett 36 holdas tábla kitűnő termést adott, e fajta legnagyobb érdeme, hogy nem vénül el, állandóan friss, izletes takarmányt szolgáltat az állatoknak. évente ötször-hatszor kaszálják, s a kaszálások után rendkívül hamar kinő. a savanyu talajokat is jól bírja here, szénértékben számolva holdanként 50-60 mázsa termést ad. a sikeres termesztés után számos gazdaság érdeklődik a lódihere iránt. a csákánydoroszlói szövetkezet vezetőivel többek között a Lajta-hátsági állami gazdaság és a mosonmagyaróvári mezőgazdasági akadémiára is tárgyalt a megvételről. az idén egyébként 14 mázsa magot fogtak a lódiheréből, ami nagy értéket és igen jó jövedelmet jelent a termelészövetkezetnek. a tervek szerint jövőre 100 holdon termesztik a kitűnően bevált fajtát. /mti/

bb 27. szakmunkás-vizsgák a mórhalmi tbc-s átképzőotthonban

vid fm/ke vm fm

1961. szeptember 23.

a csanagrád megyei mórhalom községben öt éve működik az ország egyedüli olyan szociális otthona, ahol a tbc-ből klinikailag gyógyultakat gondos utókezelés mellett megtanítják a munkaképességüknek legmegfelelőbb ipari szakmákra. a korszerű műhelyekben mintegy tíz szakmát tanulhatnak, az otthon lakói napi hat óra munka után az intézet jól berendezett szanatóriumában pihennek. a héten a gyógyultak újabb csoportja vizsgázott, s kapott szakbizonyítványt. a szociális otthonból távozva, mint jól képzett osztályosok, butorfenyezők, női szabók helyezkedhetnek el. /mti/

10.12

- 14 -

bb 26. százötven forinttal csökkentették egy tonna acél önköltségét a dunai vasműben

vid/te/m

1961. szeptember 23.

a dunai vasműsmartin acélművében értékelték, hogyan emelkedett az utóbbi időben az acélmű termelése és termelékenysége. megállapították, hogy az acélmű dolgozói a tavalyival csaknem azonos termelőberendezésekkel - hiszen 1960. májusától négy kemencés üzemmel termelnek - körülbelül 25 százalékkal növelték az idén az acélgyártást, a tavalyinál nagyobb termelést az év első nyolc hónapjában 73.3 százalékban a termelékenység emelkedésével érték el, igen jellemző a termelékenység emelkedésére néhány gazdasági mutató kedvező alakulása. az egy tonna acél előállítására fordított idő, a karbantartást is beleszámítva, a tavalyi 2.76-ról az idén 2.21 munkóránra csökkent, egy munkás egy napra jutó termelési értéke pedig a tavalyi 1149 forintról 1419 forintra emelkedett.

a termelékenység emelkedését a műszaki fejlesztés, a berendezések ésszerűbb kihasználása és a széleskörű szociális munkaverseny eredményezte. az egyik kemence átépítésével körülbelül huszonöt tonnával növelték a benne egyszerre gyártható acél mennyiségét. megjavították az alegyelőkészítést, ösztönzőbb bérezési rendszert vezettek be. az acélmű tizennyolc brigádja vesz részt a szocialista munkaversenyben, ebből öt érdemelt ki a szocialista címet. közöttük van a vasmű első műszaki szocialista brigádja is.

a termelés és a termelékenység emelkedésével párhuzamosan az év első felében a tervezetthez képest körülbelül százötven forinttal csökkentették egy tonna acél önköltségét. /mti/

10.22

- 15 -

10.12

10.12
L. Zolt

bb 19. a spanyol szabadságharc eszperantó nyelvű dokumentumai kerültek elő a szegedi állami levéltárban

vid/fm/ke/m/fm

1961. szeptember 23.

a szegedi állami levéltárban a spanyol szabadságharc dokumentumai kerültek nyilvánosságra. dr. gaál endre és dr. saifőző lajos egyetemi adjunktusok és dr. szabó ferenc levéltáros a szegedi munkásmozgalomra vonatkozó adatok gyűjtése közben a spanyol szabadságharc idején eszperantó nyelven megjelent popola fronto című kommunista ujság több példányát, egy színes fasisztaellenes plakátot, valamint több, nagyjából spanyolországban megjelent kiadványt találtak a szegedi ügyészség régi iratai között.

a dokumentumok további bizonyítékai a magyar munkásság spanyol szabadságharc iránti rokonszenvének. a kiadványokat egy szegedi eszperantista munkás 1937-ben londonban élő levelezőtársnőjétől kapta. közülük a valenciában kiadott plakátot a szegedi munkásoktól rövid ideig ki is függesztették 1937-ben, a rendőrség azonban eldobta és terjesztője ellen vizsgálatot indított. /mti/

---

bb 29. ujjáépült a gyulai vár - vár-eszpresso az ágyútoronyban

vid/fm/ke/m/fm

1961. szeptember 23.

a hatszáz évesnél régibb gyulai vár helyreállítását befejezte az országos műemlékfelügyelőség. a régi ostromok nyomait viselő gróditmény a fürdőhelyé épülő körösközi város idegenforgalmi nevezetessége. tornyában kilátót építettek. helyreállították lakosztályait, termeit, középkori kápolnáját, pékműhelyét, felvonóhidját, lőréses védőfalait. balatoni kavicssal terítették be és műkö-virágtartókkal díszítették sötányait.

az ujjáépített várat a műemlék felügyelőség rövidesen átadja a gyulai tanácsnak, s a tervek szerint a helyi erkel ferenc muzeum hadtörténeti gyűjteményéből vármuzzeumot rendeznek be a helyiségek egy részében. azt már eldöntötték, hogy a külső nagy ágyútoronyban várszpresszót rendeznek be. megnyitását a tavaszra tervezik. addigra korszerű világítással látják el a belső termeket, a várat pedig reflektorokkal világítják meg. a tavaszra elkészül a vár előtti csónakázó tó is. /mti/

---
16 -

11.07

11.17 Zrel

bb 30. sorozatban gyártják az újfajta csuklós függesztésű traktorokét mosonmagyaróvárott

vid szf/te vm

1961. szeptember 23.

zöldre és pirosra festett új munkagépek sorakoznak elszállításra készen a mosonmagyaróvári mezőgazdasági gépgyár udvarán. az fe-3 jelű, háromvasú, csővázas függesztett traktorokból szeptember végéig háromszázat, az év végéig összesen ezret gyártanak.

az újfajta eke páratlan a maga nemében. súlya mindössze háromszáz kiló és teljesítménye mégis felülmúlja a 750 kilós régi te-300-as vontatott ekéét. a korábbi függesztett ekétől eltérően nem mereven, hanem csuklós függesztőművön át csatlakozik a traktor hidraulikájához. ez a megoldás, amit a mezőgépfelkészítő intézetben dolgoztak ki, a két éve tartó kísérletek tapasztalatai szerint jól bevált. előnye, hogy az eke nem követi a traktor bukácsolását, hanem hasonlóan a vontatott ekéhez - bizonyos határon belül - alkalmazkodik a talajfelszínhez és egyenletes mélységben szánt.

a sorozatgyártást műszakilag jól előkészítették, bevezették a szalagrendszerű, ütemes szerelést. az ötvenes sorozatban összeállított alkatrészeket szerelőköcsikön továbbítják egyik munkahelyről a másikra. a munkaidőt jól kihasználva, minimális létszámmal, naponta 12 ekét készítenek el, a létszám növelés esetén azonban harmincra fokozhatják a napi termelést.

a gyár dolgozói felkészülnek arra is, hogy hasonló, de még nagyobb teljesítményű, négyvasú csuklós függesztésű ekét adjanak a mezőgazdaságnak. a białorusz és más 45-50 lóerős traktorokhoz használható fe-4 jelű, korszerű ekéből a negyedik negyedévben 44 példányból álló null-sorozatot, a jövő esztendőben pedig mind az fe-3-asból, mind a fe-4-esből nagyobb mennyiséget gyártanak. /mti/

---

bb 31. hazatért az olaszországban járt magyar szakszervezeti küldöttség

ke vm hk

1961. szeptember 23.

az olasz általános munkásszövetség meghívására varga györgynek, a szot titkárnak vezetésével olaszországban járt magyar szakszervezeti küldöttség hazatért. /mti/

11.35
11.40

Zrel

- 17 -

bb 32. olasz szakszervezeti küldöttség érkezett hazánkba

ke vm hk

1961. szeptember 23.

a szot elnökségének meghívására hazánkba érkezett az olasz általános munkásszövetség öttagú küldöttsége. az olasz vendégek ittartózkodásuk során tanulmányozni fogják a magyar szakszervezeti munkát, valamint ipari és mezőgazdasági üzemeket látogatnak meg. /mt1/

bb 34. a tervezett 14 nap helyett 10 nap alatt befejezték a nagyjavítást a csepeli durvahengerműben - vasárnap már megkezdődik a rendes termelés

t tó/hné/m/vg

1961. szeptember 23.

szeptember 14-én kezdődött meg a csepeli durvahengermű szakszervezeti évi nagyjavítása. az előzetes tervek alapján úgy látták a gyár vezetői, hogy 14 nap alatt végezhetnek a javítással ami hat évvel ezelőtt 30 napig tartott.

csaknem 600 ember látott munkához, és a segítő csepeli üzemek, az öntöde, az egyedi gépgyár, az erőmű, a transzformátorgyár és az ellátó üzemek dolgozóinak segítségével, valamint a jó előkészítés és a munka jó összehangolásának eredményeként már szeptember 23-án, szombaton reggel megkezdődött a hengermű gépeinek hidegjáratása. délután meleg próbaiüzemeltetést tartottak, vasárnap pedig a tervezettnél négy nappal korábban, megindult a rendes termelés az üzemben. /mt1/

---

bb 33. befejeződtek az országos molnárnapiak

t tó/hné/m/hk

1961. szeptember 23.

az édosz székházában pénteken kezdődött 4. országos molnárnapiak tanácskozásainak második napján, szombaton a malomipari szakemberek újabb előadásokat tartottak az iparág legfontosabb műszaki és technológiai kérdéseiről. a tanácskozás résztvevői nagy érdeklődéssel hallgatták eiben gézának, a malomgépfejlesztési és malomtervezési intézet főmérnökének, valamint szilágyi alajosnak, a malomszerelő és gépgyártó vállalat főmérnökének előadását a legújabb hazai malmi gépkonstrukciókról. kozma istván, a budapesti hántolómalom főmérnöke a rizshántolás problémáiról tartott előadást.

az előadások után megválasztották a mezőgazdasági és élelmiszeripari tudományos egyesület malomipari szakosztályának új vezetőségét, s ezzel befejeződtek a 4. országos molnárnapiak tanácskozásai.

este az édosz székház termeiben megrendezték a hagyományos molnárbált. /mt1/

- 18 -

12.20

12.20 1) 2)

bb 35. a száraz ősz meghosszabbította az öntözési időnyt

i le/m/ká

1961. szeptember 23.

az öntözési időny általában szeptember elején zárul. az idei szokatlanul száraz nyár végi, ősz elejei időjárás azonban kitöltötte a „szezonzárást”, az öntözőművek még sok helyen üzemelnek, a kiszáradt földek szomjasan fogadják a mesterséges csapadékot.

a mezőgazdaság már a földényben telteljesítette idei öntözési tervét: az egész évre előirányzott 195.000 hold helyett már augusztus végéig jóval több mint 200.000 hold kapott csapadékot. a száraz szeptemberben ezt még csaknem 20.000 holddal tetőzték meg, s most, szeptember végén is, amikor más esztendőknél legfeljebb néhány száz holdnyi takarmánykásosztát öntöztek, sokezer holdra juttatják el a folyók, patakok vizét. legtöbbit a tiszántulon és a dűnántul északi részén öntöznek; szálastakarmányokat, réteket, legelőket, és néhol a késői zöltségféléket.

a szeptemberi öntözések egy részét már a jövő évi termés szolgálatába állítják. békés, szolnok, hajdu megyékben sokszáz holdra adnak ugynevezett kelesztő öntözést; ez a friss telepítésű évelő szálastakarmányok kelését segíti. több helyen készülnek már a tároló öntözésre is, amivel a talaj egész téli vizgazdálkodását javítják. az őszi szántásokat elárasztják, így a talaj a száraz ősz ellenére is elegendő vizet tartalékolhat tavaszra. ez a módszer azonban csak ott ajánlatos, ahol a belvízcsatornák biztosítják az esetleges nagyobb tavaszi csapadék levezetését. /mt1/

---

bb 37. új, korszerű, politechnikai műhelyt avattak ujbudán

t vt/gg/m/hk

1961. szeptember 23.

korszerűen berendezett politechnikai műhelyt adtak át szombaton délután ujbudán. az építkezést mintegy háromszázezer forint értékű társadalmi munkával segítették pedagógusok, szakmunkás-szülők, tanulók, továbbá a patronáló üzemek - a duclos bányagépgyár, a hazai pamutszövőgyár, a magyar pamutipar, a rádiószekrénygyár, a bőrdíszműgyár, a bán tiber termelőszövetkezet, valamint a 8-as számú építőipari vállalat-dolgozói.

az új, korszerű épületben, amelyet lenkei lászló, a 4. kerületi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese adott át - négy műhelytermet, egy gépműhelyt, valamint raktár- és irodahelyiséget rendeztek be. a politechnikai műhelyben a jövő héten kezdik meg a gyakorlati munkát a kaffka margit általános leányiskola és a komját aladár általános fiúiskola tanulói. /mt1/

14.00

14.00 2)

- 19 -

bb 38. időjárásjelentés

gg vm

1961. szeptember 23.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 23-án, szombaton 13 órakor:

hűvös éjszakák, lassan melegedő nappalok

a csendes, napos, száraz időjárás most már csaknem egész Európára kiterjed. észak-skandináviában megszűntek az esők. éjjelkor már csak Irországban és a káspi tó környékén hullott kevés csapadék. kelet-Európában már beköszöntött a hűvös idő, a hőmérséklet maximuma ott általában 9-13 fok. a hűvös légtömegek keleti északkeleti széllel közép-Európába is beszivárognak, de az alpoktól délre és francia országban nappal még nyári meleg van, a hőmérséklet helyenként eléri a 30-33 fokot is.

hazánkban a hetek óta tartó száraz időjárás folytatódik. pénteken országszerte derült volt az ég, 9-12 óráig sütött a nap. a hőmérséklet alakulásában csupán a talajközeli rétegekben történt változás. a legmagasabb hőmérséklet a tiszántúlon 21-23, máshol 23-26 fok, a legalacsonyabb északkeleten és Nógrád megyében 2-5, az ország többi részén 5-10 fok volt. a talaj mentén általában 2-5 fokig hűlt le a levegő, de többfelé volt talajmenti fagy. így Egerben, Sárospatakon, Berettyóújfaluban mínusz 1, Miskolcon, Kisvárdán mínusz 2, Putnokon, Borsodnádason, Székesfehérvárott mínusz 4 fokos fagy alakult ki.

Budapesten pénteken a hőmérséklet napi középértéke 16,2 fok volt, a sokévi átlagnál 0,8 fokkal magasabb. szombaton 12 órakor Budapesten a hőmérséklet 19 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 770 milliméter, gyengén süllyedő irányzat. a Balaton vízének hőmérséklete síófokon 20 fok.

várható időjárás vasárnap estig: tovább tart a száraz, napos idő. kevés felhő, a nyugati megyékben helyenként reggeli köd. mérsékelt keleti, délkeleti szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 2-6 fok között, helyenként gyenge talajmenti fagy. Legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap 20-24 fok között.

a Duna vízállása szombaton délelőtt 11 órakor Budapestnél 165 centiméter./mtl/

14.05

- 20 -

bb 39. megnyílt a budapesti bélyeg világkiállítás

t kf/kf vm va

1961. szeptember 23.

a nemzetközi bélyeg szövetségnek, a FIP-nek a védnöksége alatt a magyar bélyeggyűjtők országos szövetsége szeptember 23-október 3 között tartja a Budapest 1961. elnevezéssel az idei nemzetközi bélyegkiállítást. a világ minden tájáról mintegy 40 országból küldték el legszebb, leggondosabban válogatott gyűjteményüket a filatelisták. a hatalmas anyagot, 250 hazai és 650 külföldi bélyegeit csaknem 3.000 táblán négy helyen állítják ki: a Szépművészeti Múzeumban, a Műcsarnokban, az Építők Rózsa Ferenc művelődési házában és a Műjégytálya klubjában.

a világ bélyeggyűjtőinek és gyűjteményeinek nagyszabású budapesti találkozóját szombaton délelőtt ünnepélyesen nyitották meg. a megnyitón résztvett dr. Münnich Ferenc államminiszter, Kossa István közlekedés és postaügyi miniszter, a Mabeosz vezetői, s számos hazai és külföldi gyűjtő. ott volt Lucien Berthelot a FIP elnöke, Arthur Vogt az NDK bélyeggyűjtő szövetségének elnöke, dr. G. Bolaffi a világ egyik legelismertebb olasz bélyegszakértője, s számos külföldi delegáció.

a vendégeket Kövesi Béla postavezérligazgató, a rendezőség elnöke üdvözölte, majd Kossa István közlekedés és postaügyi miniszter mondott ünnepi beszédet, s a forradalmi munkás paraszt kormány nevében köszöntötte a kiállítás hazai és külföldi résztvevőit, a vendégeket.

a miniszter beszédében szólt a bélyeggyűjtés jelentőségéről, nevelő hatásáról. a filatelisták - mondotta - a bélyeggyűjtés szenvedélyében megtalálták a különböző világnézetű embereket összekötő szálakat, s arra törekednek, hogy kapcsolataikat erősítsék. a filatelia eszméi elősegítik a népek közötti kölcsönös megértést és harmonikus együttműködést. ezt a célt szolgálja többek között a budapesti kiállítás is.

a miniszter külön beszélt a magyar bélyegek művészi kivitelezéséről, a grafikusok és a nyomdászok kiváló munkájáról. az ünnepi beszéd után Lucien Berthelot a FIP elnöke üdvözölte a kiállítást.

/folyt.köv.

14.10

- 21 -

/bb 39. megnyilt.....1.folyt./vm

érdekes színfoltja volt a megnyitónak a szépművészeti mu-
zeum előtt megjelent négy lovas delizsánsz amely tizenkilencedik
századbeli öltözetű postásaival elindult útjára. délután a csonka-
féle őspostaautó is üzembeállt. a két régi kocsi a kiállítás idején
naponta négyszer járja majd a népköztársaság útját és a hősök te-
rét s összegyűjti az ottani postaládákból a leveleket.

a budapest 1961. bélyegkiállítás szombaton déli egy órától
a nagyközönség előtt is megnyitotta kapuit, s október 3-ig naponta
10-20 óra között - vasárnap már 9 órától - tekinthető meg./mti/

- . -

bb 36. új ápolónő-otthon budapesten

t bc/hné vm hk

1961.szeptember 23.

szombaton délelőtt átadták rendeltetésének a második kerület
frankel leó ut 16 szám alatt létesített új ápolónő-otthont. az
ötemeletes, korszerű, modernül berendezett létesítmény, amelyet az
egészségügyi minisztérium építtetett, 71 budapesti ápolónőnek,
műtősnőnek nyújt otthont. az épület berendezéséhez az orvos-egész-
ségügyi dolgozók szakszervezete és a magyar vöröskereszt is hozzá-
járult.

az egészségügyi minisztérium nevében dr.dubovitz dénes
főosztályvezető adta át rendeltetésének az új létesítményt. sárfi
rózsi, az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezetének titkára a
szakszervezet elnöksége nevében méltatta az otthon megnyitásának
jelentőségét. az új létesítményt, amely az országos reuma-és fűrdő-
ügyi intézet keretében működik, dr. szántó lászló, az orfi igaz-
gatófőorvosának helyettese vette át./mti/

- 22 -

14.15

14.15
H. u. 2. sz. 15. sz.

bb 42. jövőre 25-26 millió mázsa kenyérgabonát kell termelni - or-
szágos búzatermesztési tanácskozás karcagon

vid ká/j vm

1961.szeptember 23.

a karcagi nagykunsági mezőgazdasági kísérleti intézetben
országos búzatermesztési tanácskozást rendezett a földművelésügyi
minisztérium. az egybegyűlt gyakorlati szakembereket és tudományos
kutatókat dr. soós gábor, a földművelésügyi minisztérium növényter-
mesztési főigazgatóságának főigazgatója tájékoztatta a gabonater-
mesztés helyzetéről és a legfontosabb teendőkről. megállapította,
hogy az ország kenyérgabona ellátása érdekében 1962-ben mintegy
2.400.000 holdnyi területen 25-26 millió mázsa kenyérgabonát kell
termelni. a kenyérgabona-termesztés jövedelmező, viszonylag kevés
munkával jelentős bevételre tehetnek szert az állami gazdaságok
és a termelőség-összetevők. az eddigi megállapítások szerint az egy
holdra jutó költség 6-7 mázsa kenyérgabonának felel meg, az ezen
felül termés már tiszta jövedelem. ezen túlmenően a buza az a
növény, amelynek termesztését a legjobban lehet gépesíteni. az elő-
zetes adatok szerint az idén az állami gazdaságok holdanként 16.4
mázsás átlagtermést értek el, így a holdankénti tiszta jövedelem
elérte a 2800 forintot. hasonlóak az eredmények az ország számos
termelőség-összetevőjében is.

az országos előirányzatokat figyelembe véve, jövőre búzából
12 mázsás átlagtermést kell elérni. a hazai és a külföldi búzafaj-
tákból olyan kollekción áll rendelkezésünkre, amelyből az üzemek
kiválogathatják a számukra legjobban megfelelő fajtákat. megfelelő
válogatással szét lehet húzni az érési időt, és így a betakarítási
munkákat is szervezettebbé lehet tenni. most ősszel több mint
700.000 holdon vetnek termelőség-összetevőink és állami gazdaságaink
magas termést adó, külföldi fajtákat. az az elv, amely a 100 kilós
vetőmagnormát hirdette, ma már megdőlt. a vetőmag mennyiségének meg-
határozásánál a talajt, a vetés idejét és a vetőmag használati érté-
két kell figyelembe venni, nem a kilogrammot kell nézni, hanem azt,
hogy hány csiraképes mag szükséges az adott fajtahoz. a vetési időt
tekintve az a leghelyesebb, ha a mezőgazdasági nagyüzemek október
30-án országsszerte befejezik ezt a munkát.

a vitában a tanácskozás résztvevői arra a megállapodásra ju-
tottak, hogy sorrendben először a magyar búzákat, majd az olasz
és a szovjet fajtákat vetik el./mti/

14.26

- 23 -

14.26

H. u.

bb 40. a debreceni hibridüzemben megkezdődött a kukoricafeldolgozás
vid/ká/j/m

1961. szeptember 23.

Szombaton délelőtt megérkezett az első kukoricaszállítmány a debreceni mezőgazdasági akadémia hibridüzemébe: megkezdődött a vetőmagnak szánt termény tisztítása, osztályozása. az év végéig 400 vagon csöveskukorcát dolgoznak fel, s körülbelül 220 vagon vetőmagot adnak át a termelőszövetkezeteknek, állami gazdaságoknak. a minőség javítása érdekében több újítást vezettek be. a tároló tartályokat gumival bélelték ki, s a csöveket serleges felvonó szállítja. a kukoricaszemeket súly és nagyság szerint az eddigi 8 helyett 12 csoportban osztályozzák, hogy a gépi vetés még jobb és egyenletesebb legyen.

a hibridüzembe érkező kukorica kétharmadát a termelőszövetkezetek szállítják, amelyek közül az ebesi és a hajduböszörményi közös gazdaságok az ideai szárazság ellenére is 35-45 mázsás holdankénti termést takarítanak be. /mti/

---

bb 41. benczur, Lotz, munkácsy és szőnyi képek, antik műbutorok, nagyértékű ezüstitárgyak és muzeális szobrok a bizományi áruház őszi aukcióján - szombaton megnyílt a kiállítás az iparművészeti muzeumban

t ta/hné/m/vg

1961. szeptember 23.

Szombaton mutatták be a szakembereknek és a sajtó munkatársainak a bizományi áruház vállalat 4. művészeti aukciójának kiállítását az iparművészeti muzeum kupolatermében. az október 4-én kezdődő árverést megelőzően ezen a kiállításon mutatják be a közönségnek azokat a magántulajdonban levő képeket, butorokat, szobrokat, szőnyegeket és ezüstitárgyakat, amelyeket áruba kívánnak bocsátani.

a bizományi áruházaknak ez a negyedik önálló aukciója a fel-szabadulás óta. a mostani azonban méreteiben meghaladja az eddigieket az árverésre beküldött 1060 műtárgy mindegyike művészi alkotás. a 173. árverésre kerülő festményt, karcolatot, tuss és ceruzarajzot a kiállítás előtt szakmai bizottság vizsgálta felül, hogy megállapítsa, nincs-e közöttük hamisítvány. a szakértői vélemények szerint több olyan festmény és szobor kerül eladásra, amelynek muzeumban lenne a helye, ezért az árverésen a muzeumok képviselői is résztvesznek. az aukció két legértékesebb festménye: borsos József: galambposta című olaj festménye, a másik id. markó Károly: európa elrablása című alkotása. ezenkívül igen sok értékes munkácsy, benczur, Lotz, szőnyi és vaszary-kép is bővíti a választékot. a szobrok, az ezüstitárgyak és a butorok 18., 19., és 20. századi alkotások. a 4. művészeti aukciót megelőző művészeti kiállítás szeptember 23-tól október 1-ig tart nyitva és naponta, reggel 10-órától este 19 óráig látogathatja a közönség. az árverésre október 4-től 9-ig kerül sor. /mti/

14.34
14.12
- 24 -

bb 43. érdekes kezdeményezés a kutatók és az üzemek kapcsolatának szorosabbra fűzésére - szombaton a műszerezettség fokozásáról a textilipari kutató intézetben tanácskoztak az ipar vezetői

t sz/sze vm vg

1961. szeptember 23.

az ipar és a tudományos kutatóintézetek kapcsolataiban új módszert jelent az a kezdeményezés, amelynek első lépésére szombaton került sor a textilipari kutató intézetben. a könnyűipar vezetőinek, a miniszterhelyetteseknek és az iparigazgatóknak hetenként szokásos megbeszélését ezúttal nem a minisztériumban, hanem a kőbányán levő textilipari kutató intézetben tartották vég László miniszterhelyettes elnökségével. a fő napirendi pont az ipar műszerezettsége volt, s azért választották a tanácskozás színhelyének a kutatóintézetet, hogy munkatársaival jobban megismerjék az ipar problémáit és megoldásokban segítséget tudjanak adni az üzemeknek.

- a textilipari kutató intézetnek nagy érdeme - mondotta vég László miniszterhelyettes - hogy az üzemek egyre inkább rá tudnak térni a szubjektív vizsgálatokról a technológiai folyamatok és a gyártmányok műszeres ellenőrzésére. az üzemek műszaki vezetői azonban azt szeretnék és azt kérik a kutatóintézet munkatársaiktól, hogy a jövőben még több készülék szerkesztésével, gyártásával legyenek segítségükre.

a kutatóintézet műszerrészlege kissorozatu gyártást is vállal és itt készül a hazai textilműszereknek mintegy 30 százaléka. jelenleg mintegy ötven-féle új műszer szerkesztését, illetve gyártását készítik elő, ezeknek listáját átnyújtották az iparigazgatóknak

solt dezső, a kötszövőipari igazgatóság vezetője, behatóan ismertette a kötszövőgyárak problémáit és elmondotta, hogy bár gépparkjuk eléggé automatizált, de ha megfelelő műszerek állnának rendelkezésükre jelentős mértékben fokozhatnák a termelést, gazdaságosabban állíthatnák elő termékeiket és egyes üzemelekben, mint például a konfekció-műhelyekben, beruházásokat is megtakaríthatnának.

a kutatóintézet munkatársaival elmondották, hogyan hangolhatnák össze a kutatás céljára, az export-és a hazai üzemek számára szükséges műszerek szerkesztését, gyártását, kérték alakítsanak ki ebben együttműködést a kgm műszergyáraival és ahol lehetséges, azonos elemekből „építsék fel,, a műszereket. /mti/

14.50

14.12
- 25 -

bb 44. deszai indiai pénzügyminiszter látogatása szarka károly
külügyminiszterhelyettesnél - az indiai vendég a székesfehérvári
szabad élet termelészövetkezetben és a balatonparton

t sl/vid sze vm vg

1961.szeptember 23.

morardzsi deszai, az indiai köztársaság hazánkban tartózkodó
pénzügyminisztere szombaton reggel látogatást tett szarka károly
külügyminiszterhelyettesnél. a baráti megbeszélésen részt vett
polonyi szücs lajos, a pénzügyminiszter első helyettese, továbbá
subimal dutt, india budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete
és b.k. massand nagykövetségi tanácsos.

az indiai vendég ezután kíséretével utban a balaton felé
meglátogatta a székesfehérvári szabad élet termelészövetkezetet,
ahol varjas gyula szövetkezeti elnök ismertette a gazdaság munkáját.
az indiai pénzügyminiszter ezután tovább folytatta útját balaton-
füredre, ott megtekintette a híres szívkorházat, ahol egykor a
nagy indiai költőt, rabindranath tagoret gyógykezelték, a balaton-
parti sétányon pedig felkereste a tagore- emlékművet és azt a fát,
amelyet a nagy költő ültetett felgyógyulásának emlékére. a
balatoni kirándulást tihanyi séta zárta, s az indiai vendégek nagy
elragadtatással nyilatkoztak a félsziget természeti szépségeiről.
/mti/

bb 45. mongol „iparitanulók,, herenden

vid te vm ki

1961.szeptember 23.

a herendi porcelángyár dolgozói nagy szeretettel fogadták
azt a tiztagu mongol küldöttséget, amely csaknem egy
éves tanulmányútra érkezett a világhírű gyárba. a vendégek elsa-
játítják a porcelán formázásának, festésének művészetét és a leghi-
resebb, legügyesebb kezű mesterek mellett tanulmányozzák a munka-
fogásokat. külön iparművész is foglalkozik velük. a gyár vendégei
házjukba visszatérve törzsgárdáját képezik majd a mongóliában épülő
új porcelángyárnak./mti/

14.55

- 26 -

bb 46. kombájnnokkal aratják a rizst szolnok megye termelészövetkeze-
tei

vid ká/j vm hk

1961.szeptember 23.

a szolnok megyei rizsföldeken a száraz időjárásban
gyorsan szikkad a talaj és ez megkönnyíti az aratók munkáját. a
termelészövetkezetek, ahol csak lehet, a gépeket is felhasználják
a betakarítás meggyorsítására, és a kézi munkaerő mellett egyre több
kombájnt irányítanak a rizsföldekre. a kiszáradt talaj elbírja a
gépeket. jórészt ennek köszönhető, hogy a múlt év azonos időszaká-
hoz viszonyítva, a közös gazdaságok 50 százalékkal nagyobb terület-
ről takarították be a termést. a turkevei vörös csillag tsz-ben
például az 500 holdból már alig van aratnivaló. kombájnok dolgoznak
a mesterszállási a szolnoki és a tiszavárkonyi termelészövetkezetekben
is. számos közös gazdaság kiváló termésátlaggal dicsekedhet. a
karcagi dimitrov tsz-ben az új telepek holdanként 24 mázsa
rizst adtak, a mezőturi magyar-mongol barátság tsz-ben - 150 hold
átlagában - 19 mázsa termést takarítottak be./mti/

bb 47. egy hét alatt csaknem 4000 holdról törték le a kukoricát
a gyomai járásban

vid ká/j vm

1961.szeptember 23.

az őszi mezőgazdasági munkaversenyt kezdeményező gyomai
és a szarvasi járásban gyors ütemben halad az őszi betakarítás és a
talajelőkészítés. a termelészövetkezetek nagy tábláin ott szorgos-
kodnak a családtagok is, hogy mielőbb felszabaduljanak a kukorica-
és a cukorrépa földek. a gyomai járásban egy hét alatt 3860 holdról
törték le a kukoricát, és a szárát azonnal besilózták. a nagy
szárazság ellenére többszöri gépi munkával kitűnő magágyakat készí-
tenek az őszi kalászosok alá, és a magot eddig 5180 holdon tették
földbe. a szarvasi járás termelészövetkezteiben úgy szervezték
meg a kukoricatörést, hogy egy-egy beérett táblára összpontosítanak
minden munkaerőt, s ahogy a kukorica lekerül a földről, azonnal
megkezdik a szántást. szarvas és békésszentandrás termelészövetkeze-
teiben már a kukorica helyén forgatják a talajt az ekék./mti/

15.15

- 27 -

bb 48. nyolcvanhét orvostanhallgatót avattak doktorrá pécsen
vidfm/ke/s fm 1961. szeptember 23.

a pécsi központi egyetem aulájában szombaton avatták fel az
orvostudományi egyetem idén végzett növendékeit. dr. chalnoky
lászló, az orvostudományi egyetem rektora 87 orvostanhallgatót
avatott doktorrá az egyetemi tanács nevében./mti /

.-

bb 49. bélyegkiállítás nyíregyházán
vid fm/ke/s fm 1961. szeptember 23.

szombaton nyílt meg a nyíregyházi bélyeggyűjtők egyesüle-
tének kiállítása. a tit művelődési termében 76 táblán mintegy
kétezer postal és emlékbélyeget mutattak be. a táblákon meg-
található a tanácsköztársaság idején megjelent bélyegsorozat és a
felszabadulás után hazánkban elsőként nyíregyházán kiadott postal
levélbélyegek számos értékes példánya./mti /

15.23

- 28 -

bb 51. művelődési otthont és óvodát avattak nyírdérzszen
vid fm/ke szb fm 1961. szeptember 23.

nyírdérzszen szombaton művelődési otthont és napközi otthonos
óvodát avattak. építésére körülbelül félmillió forintot költöt-
tek a községfejlesztési alapból. mindkét intézményt egy épület-
ben helyezték el./mti /

.-

bb 52. megyei képviselőcsoport-ülések
ö vid fm/ke szb fm 1961. szeptember 23.

a csongrád megyei képviselőcsoport szombaton ülést tartott
csongrádon. megtárgyalták, hogyan segíthetnék csongrád város
ipari, mezőgazdasági és kulturális fejlődését. gulyás jános, a
városi tanács vb. elnöke elmondotta, hogy a város mezőgazda-
ságának egyik fontos feladata a többszázéves bor-, illetve szőlő-
művelés kultúra továbbfejlesztése, a szőlőskertek felújítása, az egész
borvidék rekonstrukciója. ehhez már hozzákezdtek a helyi terme-
lőszövetkezetek. a petőfi és a vörös csillag tsz az idén össze-
sen 20 holdon, jövőre pedig 50 holdon létesít szőlőgyökereztető
telepet. a következő évben a tervek szerint 450 hold szőlőt te-
lepitenek. a további nagyarányú tervek azonban szükségessé te-
szik, hogy a jól gazdálkodó helyi gyakorlati szakemberek munká-
ját nagy elméleti felkészültségű szakemberek segítsék. ehhez kérik
a képviselőcsoport révén a magyar tudományos akadémia segítségét.

jelentősen fejlődik a város ipara is. üzemet létesít a buda-
pesti szellőzőművek, már épül a helyi telep nagy üzemcsarnoka és
sokat gyarapodtak más üzemek is. a város ipari fejlődésének egyik
fő akadálya azonban a butorgyár rekonstrukciójának elhúzódása. a
tervek szerint a következő években 29 millió forintos beruházás-
sal fejlesztik az üzemet.

x x x

az országgyűlési képviselők veszprém megyei csoportja ugyan-
csak szombaton az oktatás és a mezőgazdaság helyzetéről tanácsko-
zott veszprémben.
/folyt.köv./

-29-

Ca 17.02

bb 52. /a megyei képviselőcsoport-ülések... 1. folyt./- szb

baski sándor, a megyei tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese tájékoztatta a képviselőket az oktatás helyzetéről. elmondotta, hogy a megye sok kis létszámú községében felsőtagozatos körzeti iskolák építésével akarják megoldani a tanteremhiányt. a megye legfiatalabb városában, ajkán, nemrég avatták fel az új 12 tantermes gimnáziumot és jelenleg további 24 középiskolai tanterem épül az ipari központokban. hangoztatta, hogy az idén veszprém megyében az általános iskolát végzett tanulóknak már több mint a fele középiskolába jár. a megjelentek behatóan megvitatták az oktatási reformot, majd fodor imre képviselő ismertette a megye mezőgazdasági helyzetét. elmondotta, hogy veszprém megyében az idén holdanként három mázsával fizetett többet a buza, mint a rozs. ezért most 60.000 holdon vetnek búzát, s csak 20.000 holdon termelnek rozsot. a magashozamu külföldi buzafajták vetésterületét háromszorosára növelik. fodor imre ezután az őszi betakarítási munkák helyzetéről számolt be, majd szólt a télire vonatkozó takarmánytakarékosági intézkedésekről.

x x x

a zala megyei képviselőcsoport - a hazafias népfront megyei elnökségének javaslatára - megvizsgálta és megvitatta zala megye oktatásügyének helyzetét, az általános és középiskolákban folyó gyakorlati, valamint a négy plusz kettős oktatási forma bevezetésének eredményeit.

szombaton tartott ülést a komárom, a heves és a hajdu-bihar megyei képviselőcsoport is. /mti/

--

bb 53. hivatalos nyereményjegyzék a lotto 38. játékhetéről

szb h k

1961. szeptember 23.

a lotto 38. játékhetére beérkezett 4.179.870 szelvény. ötitalálatos nem volt. négy találatot 28 fogadó ért el, a nyereményösszeg egyenként 111.961 forint 25 fillér. a háromtalálatos szelvények száma 2.733, ezekre egyenként 573 forint 75 fillért fizetnek. két találatot 85.829 fogadó ért el, a nyereményösszeg egyenként 18 forint 30 fillér. /mti/

--

16.21 17.16
- 30 -

bb 55. irodalmi és képzőművészeti pályázat eredményhirdetése - kiállítás a fegyveres erők tagjainak alkotásaiból

t vt/gg szb sr

1961. szeptember 23.

a magyar népköztársaság fegyveres erőinek kisz szervezeti irodalmi és képzőművészeti pályázatát hirdettek a fegyveres erők napja tiszteletére. a pályázat eredményét szombaton délután hirdették ki a néphadsereg központi klubjában, ahol a legjobb képzőművészeti alkotásokból kiállítás is nyílt. az ünnepségen megjelent borbándi jános vezérőrnagy, honvédelmi miniszterhelyettes, a néphadsereg politikai főcsoport-főnöke, balogh istván, a kisz központi bizottságának titkára, dr. sós györgy rendőrezredes, a budapesti rendőrfőkapitányság vezetője, továbbá részt vettek a többi fegyveres testületek képviselői. a nyertesek díjait és a jutalmakat borbándi jános vezérőrnagy adta át. beszédében méltatta a pályázat jelentőségét és többek között elmondotta, hogy a fegyveres erők kisz szervezeteinek ez a kezdeményezése eredményes és hasznos volt. a pályázatra több mint félezer irodalmi és képzőművészeti alkotás érkezett. mind témaválasztás, mind tartalom tekintetében minden pályázó dicseretet érdemel. sokan nemcsak a tartalom, hanem a művészi kivitelezés terén is szépet, jót, hasznosat alkottak.

a prózai elbeszélések beküldői közül első díjat nyert bertalan istván honvédőrnagy, nyugtalan vér című művével. lírai és elbeszélő költeményeknél a bírálóbizottság első díjat nem adott ki. második díjat kapott kiss zoltán határőr-őrnagy az őr legendája című elbeszélő költeményéért. szellemi játékok rendezésére írt forgatókönyvéért első díjat nyert ghyczy tamás őrvezető mindenből egy keveset című munkájával. képzőművészeti alkotásért /festészet és grafika csoportban/ első díjat a bíráló bizottság nem adott ki. második díjat kapott pataki lászló határőr járőr a határon és kun zoltán honvédszázados fegyverismeret című festményéért. a szobrászati csoportban első díjat nyert kajdi béla őrvezető katonaportré című művével.

a pályázók ezenkívül számos fényképfelvételt, valamint iparművészeti alkotást is beküldtek, amelyeket jutalomban részesítettek. /mti/

--

bb 54. magyar íróküldöttség utazott bukarestbe

i fe/sze szb sr

1961. szeptember 23.

a magyar-román kulturális munkaterv alapján szombaton mesterházi lajos vezetésével négytagú íróküldöttség utazott bukarestbe. a küldöttség látogatást tesz a román írószövetségnél és megismerkedik az ország kulturális életével. /mti/

17.15

-31-

bb 52. /a megyei képviselőcsoport-ülések... 1. folyt./- szb

baski sándor, a megyei tanács végrehajtó bizottságának elnök-helyettese tájékoztatta a képviselőket az oktatás helyzetéről. elmondotta, hogy a megye sok kis létszámú községében felsőtagozatos körzeti iskolák építésével akarják megoldani a tanteremhiányt. a megye legfiatalabb városában, ajkán, nemrég avatták fel az új 12 tantermes gimnáziumot és jelenleg további 24 középiskolai tanterem épül az ipari központokban. hangoztatta, hogy az idén veszprém megyében az általános iskolát végzett tanulóknak már több mint a fele középiskolába jár. a megjelentek behatóan megvitatták az oktatási reformot, majd fodor imre képviselő ismertette a megye mezőgazdasági helyzetét. elmondotta, hogy veszprém megyében az idén holdanként három mázsával fizetett többet a buza, mint a rozs. ezért most 60.000 holdon vetnek búzát, s csak 20.000 holdon termelnek rozsot. a magashozamu kül-földi buzafajták vetésterületét háromszorosára növelik. fodor imre ezután az őszi betakarítási munkák helyzetéről számolt be, majd szólott a télire vonatkozó takarmánytakarékosági intézkedésekről.

x x x

a zala megyei képviselőcsoport - a hazafias népfront megyei elnökségének javaslatára - megvizsgálta és megvitatta zala megye oktatásügyének helyzetét, az általános és középiskolákban folyó gyakorlati, valamint a négy plusz kettős oktatási forma bevezetésének eredményeit.

szombaton tartott ülést a komárom, a heves és a hajdu-bihar megyei képviselőcsoport is. /mti/

--

bb 53. hivatalos nyereményjegyzék a lotto 38. játékhetéről

sze szb hk

1961. szeptember 23.

a lotto 38. játékhetére beérkezett 4.179.870 szelvény. ötátlalatos nem volt. négy találatot 28 fogadó ért el, a nyereményösszeg egyenként 111.961 forint 25 fillér. a háromtalálatos szelvények száma 2.733, ezekre egyenként 573 forint 75 fillért fizetnek. két találatot 85.829 fogadó ért el, a nyereményösszeg egyenként 18 forint 30 fillér. /mti/

--

16.21 19.16 - 30 -

Lu

bb 55. irodalmi és képzőművészeti pályázat eredményhirdetése - kiállítás a fegyveres erők tagjainak alkotásaiból

t vt/gg szb sr

1961. szeptember 23.

a magyar népköztársaság fegyveres erőinek kisz szervezetei irodalmi és képzőművészeti pályázatot hirdettek a fegyveres erők napja tiszteletére. a pályázat eredményét szombaton délután hirdették ki a néphadsereg központi klubjában, ahol a legjobb képzőművészeti alkotásokból kiállítás is nyílt. az ünnepségen megjelent borbándi jános vezérőrnagy, honvédelmi miniszterhelyettes, a néphadsereg politikai főcsoport-főnöke, balogh istván, a kisz központi bizottságának titkára, dr. sós györgy rendőrezredes, a budapesti rendőrfőkapitányság vezetője, továbbá részt vettek a többi fegyveres testületek képviselői. a nyertesek díjait és a jutalmakat borbándi jános vezérőrnagy adta át. beszédében méltatta a pályázat jelentőségét és többek között elmondotta, hogy a fegyveres erők kisz szervezeteinek ez a kezdeményezése eredményes és hasznos volt. a pályázatra több mint félezer irodalmi és képzőművészeti alkotás érkezett. mind témaválasztás, mind tartalom tekintetében minden pályázó dicseretet érdemel. sokan nemcsak a tartalom, hanem a művészi kivitelezés terén is szépet, jót, hasznosat alkottak.

a prózai elbeszélések beküldői közül első díjat nyert bertalan istván honvédőrnagy, nyugtalan vér című művével. lírai és elbeszélő költeményeknél a bírálóbizottság első díjat nem adott ki. második díjat kapott kiss zoltán határőr-őrnagy az őr legendája című elbeszélő költeményéért. szellemi játékok rendezésére írt forgatókönyvéért első díjat nyert ghyczy tamás őrvezető mindenből egy keveset című munkájával. képzőművészeti alkotásért /festészet és grafika csoportban/ első díjat a bíráló bizottság nem adott ki. második díjat kapott pataki lászló határőr járőr a határon és kun zoltán honvédszázados fegyverismeret című festményéért. a szobrászati csoportban első díjat nyert kajdi béla őrvezető katonaportré című művével.

a pályázók ezenkívül számos fényképfelvételt, valamint iparművészeti alkotást is beküldtek, amelyeket jutalomban részesítettek. /mti/

--

bb 54. magyar íróküldöttség utazott bukarestbe

1 fe/sze szb sr

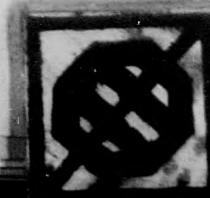
1961. szeptember 23.

a magyar-román kulturális munkaterv alapján szombaton mesterházi lajos vezetésével négytagú íróküldöttség utazott bukarestbe. a küldöttség látogatást tesz a román írószövetségnél és megismerkedik az ország kulturális életével. /mti/

17.15

--
-31-

Lu A.16

bb 56. az országgyűlési-képviselők győr-sopron megyei csoportjának ülése

i vid gg szb sr

1961. szeptember 23.

a győr-sopron megyei országgyűlési képviselők szombaton ülést tartottak a hazafias népfront megyei titkárságán. kozma józsef, a képviselőcsoport elnöke ismertette az országgyűlés külügyi bizottságának ülésén elhangzottakat. a képviselők megbeszéltek, hogy az országgyűlés következő ülésén milyen problémákat vetnek fel.
/mti/

---

bb 57. a tudományos akadémián hétfőn kezdődik a 2. nemzetközi zene tudományi konferencia

i fe/hmé szb sr

1961. szeptember 23.

a magyar tudományos akadémia szeptember 25 és 30 között a 2. nemzetközi zene tudományi konferenciával ünnepli a magyar zeneélet kettős évfordulóját: liszt ferenc születésének 150. és bartók béla születésének 80. évfordulóját. a konferencia iránt világszerte nagy az érdeklődés és szombaton több külföldi vendég érkezett a magyar fővárosba. a szovjetuniót négytagú küldöttség képviseli a konferencián, i. martinovval az élen, ankarából bartók törökországi munkatársa a. a. saygun vesz részt az ülésen. a német demokratikus köztársaságból a közös magyar-német liszt-kiadás munkatársai o. goldhammer professzor veetésével, angol részről g. abraham és h. searle lesznek jelen a konferencián. csehszlovák, lengyel, holland, román, belga, svájci, olasz, jugoszláv tudósok, a távolkeleti országokból csau fung pekingi konzervatóriumi igazgató és saburo sinobe japán zene tudós vesznek részt a konferencián.

a konferencia két szekcióban dolgozik majd: az elsőben liszt-előadások hangzanak el, a másodikban a bartók béla-ról szóló legújabb kutatási anyagot ismertetik. a hétfőn délelőtti megnyitó ülésen rusznayk istván, a magyar tudományos akadémia elnöke és kodály zoltán akadémikus mond üdvözlő beszédet, majd kiosztják a zene tudományi pályázat díjait.

az ünnepélyes megnyitó után négy előadás hangzik majd el: denis dille professzor /antwerpen-budapest/ „a bartók-kutatás problémái”, sőtér istván „irodalmi és zenei néplenség a 19. és 20. században”, ivan martinov /moszkva/ „bartók és a szovjetunió”, valamint gárdonyi zoltán „liszt és a nemzeti zenék”, címmel tart előadást.
/folyt.köv./

17.50

- 32 -

bb 57. /a tudományos akadémián... folyt./- szb

a konferencia napjaiban nyílik meg a magyar tudományos akadémia bartók-archívuma is, amely bartók magyarországi emlékeinek ad reprezentatív otthonot és lerakja alapjait a magyar zene tudományi intézetnek. ez lesz a világon az első nemzetközi bartók dokumentációs központ. igazgatója szabolcsi bence akadémikus, vezető munkatársa denis dille, belga bartók-kutató, aki véglegesen magyarországon telepedett le, hogy itt folytathassa a bartók-hagyaték rendezését és irányítsa a dokumentációs központ kiépítését.

a konferencia ideje alatt három fontos zenei kiadvány lát napvilágot. az akadémiai kiadónál a studia musicologica című idegen nyelvű zene tudományi folyóirat, szabolcsi bence, kroó györgy és lendvai ernő értékes bartók-tanulmányaival, a zeneműkiadónál bartók béla című faksimile-kiadvány, szabolcsi bence és rajeczky benjámín gondozásában, valamint denis dille bartók „scherzo”, -ja.

a 2. nemzetközi zene tudományi konferencia vendégei résztvesznek a budapesti zenei hetek hangversenyein és az állami operaház, bartók műveinek előadásain. ellátogatnak martonvásárra és megtekintik az egykor brunszvik-kastélyban rendezett beethoven-émlékszó-bákat. /mti/

---

bb 60. szüreti napok a tápió mentén - operaházi művészek a szüretelők között

t áe/gg szb fm

1961. szeptember 23.

látványos, színpompás népünnepéllyel kezdődött a szüret a tápió mentén. a hazafias népfront helyi szervezete sokévszázados hagyományt elevenített fel a kétnapos nagyszabású ünnepi programmal, amely szombaton kezdődött farmoson öt község lakosságának részvételével. az eseményre meghívták az operaház művészeit is, akik egész napot töltöttek a községben, ahol az új élet termelőszövetkezet látta őket vendégül a szüretelők között. a művészek szombat esti dalestje nyitotta meg az ünnepséget, amely vasárnap folytatódik. /mti/

-33-

19

RE

RE 18.05

bb 59. a magyar rádió és televízió közvetítést ad a budapesti zenei hetekről

i fe/hné szb sr

1961. szeptember 23.

a magyar rádió és televízió a budapesti zenei hetek legjelentősebb eseményeiről helyszíni közvetítést ad. hétfőn este 19 óra 40 perckor a kossuth-adó és az urh műsor is sugározza a magyar állami hangversenyzenekar koncertjét ernest ansermet vezényletével az erkel színházból. a petőfi rádió közvetíti szerdán este az állami hangversenyzenekar liszt-bartók koncertjét, amelyet ferencsik jános vezényel. közreműködnek: wehner tibor, bartó alfons és faragó andrás.

bartók ismeretlen, vagy alig ismert műveinek ünnepi bemutatóestje csütörtökön lesz a rádió stúdiójában. a rádiózenekar nyilvános hangversenyének zongoraszólistája tusa erzsébet, vezényel lehel györgy. a moszkvai rádió szimfonikus zenekarának hangversenyét a zeneművészeti főiskola nagyterméből pénteken este sugározza a petőfi rádió. vezényel: a neves szovjet karmester: gennadij rozsgyesztvenszkij, közreműködik sándor györgy zongoraművész /usa/.

október 1-én, vasárnap délelőtt 10 óra 55-kor közvetíti a kossuth-rádió a rádiózenekar szeptember 26-i zeneakadémiai hangversenyét, sir john barbirolli vezényletével. ugyanezen a napon este 21 óra 40 perckor a petőfi rádió a zenei hetek nagy kamarahangversenyét sugározza. a nemzetközi liszt-bartók zongoraversenyéről a kossuth, illetve a petőfi rádió minden este helyszíni közvetítést és összefoglaló beszámolót ad.

a televízió a jövő héten három alkalommal továbbítja a képernyőn a budapesti zenei eseményeket. hétfőn és pénteken rendkívüli adásban a rádió által is közvetített műsorokat viszi a nézők elé, kedden, szeptember 26-án pedig egyenesből adja a zeneművészeti főiskola weiner-bartók hangversenyét john barbirolli vezényletével. /mti/

18.40 19

-.-
-34-

ME

bb 58. megjelent a the new hungarian quarterly őszi száma

k szb sr

1961. szeptember 23.

változatos tartalommal, gazdag illusztrációs anyaggal lépett nemzetközi olvasóközönsége elé angol nyelven megjelenő folyóiratunk, a the new hungarian quarterly 2. évfolyamának most megjelent 3. - őszi - száma. a magyar szellemi élet haladó örökségéből ezúttal móríciz zsigmonddal ismerteti olvasóit a lap: nagy péter elemző tanulmánya mellett a kiserdei angyalok című elbeszélés angol fordítása ad izelítőt az angolszász olvasók számára századunk legnagyobb magyar prózairójának művészetéből. a lap több érdekes esszét tartalmaz, a legutóbbi időben feltárt, nemzetközi érdeklődésre számot tartó dokumentumokat: gerevich lászló a budai vár régészeti feltárásának újabb eredményeiről, passuth lászló az antik tihanyról, somfay lászló a magyarországi liszt-kutatás újabb adatairól, réz páll pedig thomas mann és magyar írók, költők levelezéséről számol be a lap hasábjain. kresz mária a magyar parasztcseresség alkotásait ismerteti - a magyar népművészet java alkotásait bemutató művészi illusztrációkkal.

a mai magyar élet többféle műfajban és vetületben, nagy súllyal jelentkezik a lap legújabb számában is. erdei ferenc a makói uttörő termelészövetkezet történetéről, eredményeiről írt tanulmányt. darvas józsef szubjektív kommentárt írt a „hajnali tűz” című drámájához, amelynek első felvonását angol fordításban közli a the new hungarian quarterly.

a lap irodalmi anyagában is számos figyelmet érdemlő anyag található. /mti/

-.-

bb 62. időjárásjelentés

gg szb

1961. szeptember 23.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 23-án, szombaton 18 órakor:

szép őszi idő

tovább tart a száraz, napos idő. kevés felhő, mérsékelt keleti, délkeleti szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap: 20-23 fok között. /mti/

19.05

19.05

-.-
-35-

ME

bb 61. szombathely várossá nyilvánításának évfordulóját ünnepli

vid fm/ke szb fm

1961. szeptember 23.

claudius római császár 1918 évvel ezelőtt emelte városi rangra savariát, a mai szombathely elődjét. a város lakói kétnapos ünnepségsorozaton emlékeznek meg az évfordulóról. az ünnepségek szombaton délután kezdődtek. harsonaszóval nyitották meg a dunántúli meghívásos lóversenyt, ahol az ország e részének legkiválóbb lovasai mutatták be tudásukat. este a szombathelyi központi művészegyüttes, a márkus emília és a radnóti miklós irodalmi színpad tagjai valerus praefectus lakomája címmel római játékot mutattak be 15 képben.

vasárnap délelőtt 900 jelmezes vonul a megyei tanács előtti tribünhöz, ahol az isteni claudius császár jelenlétében, meg-elevenedik az 1918 évvel ezelőtti várossá alapítási ceremónia. délután sportműsor szórakoztatja az ünneplő város lakóit. /mti/

bb 63. béke és barátság-est a bolgár művelődési otthonban - a szorb nemzetiségi együttes nagysikerű fellépése

t hi/gk szb li

1961. szeptember 23.

több mint egy héten át hazánkban vendégszerepel az ndk-beli lausitz-ban megtelepedett ősi szláv népcsoport, a szorb nemzetiség tagjaiból alakult állami ének- és táncegyüttes. népi művészetüket első alkalommal szombaton este a georgi dimitrovról elnevezett bolgár művelődési otthonban mutatták be a magyarországi délszlávok demokratikus szövetsége, valamint a 9. kerületi párt- és tömegszervezetek által rendezett béke és barátság-esten. a fővárosban és a környező falvakban lakó délszláv, bolgár és német nemzetiségű dolgozók szeretettel fogadták és lelkesen ünnepelték a szorb együttest, amelynek tagjait a vendéglátó és a rendező szervek nevében ognyenovics milán, a magyarországi délszlávok demokratikus szövetségének főtítkára üdvözölte. az együttes magas művészi színvonalon bemutatott német és szorb nemzetiségű táncaival, kórusdalaival, kiváló szólistáinak műsor-számaival forró sikert aratott.

az elkövetkező napokban az együttes békés, bács-kiskun és banyanya megye városaiban, illetve községeiben mutatkozik be. /mti/

21.51

-36-

bb 64. hazaérkezett brüsszelből az interparlamentáris unió magyar csoportjának küldöttsége

gk-lm li

1961. szeptember 23.

szombaton visszaérkezett brüsszelből az interparlamentáris unió magyar csoportjának küldöttsége, dr. molnár erik, dr. bognár rezső és dr. dési frigyos országgyűlési képviselők, akik az unió 50. konferenciájának munkálataiban vettek részt. a küldöttséggel együtt érkezett m.n. kaul, az indiai parlament titkára, az országgyűlés vendégeként tartózkodik hazánkban. a vendéget és a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren huber lajos, az országgyűlés jegyzője és jakus jeno, az interparlamentáris unió magyar csoportjának titkára fogadta. /mti/

bb 65. újabb művészek érkeztek a liszt-bartók zongoraversenyre

gk-lm li

1961. szeptember 23.

szombaton a liszt-bartók zongoraversenyre zsűritagok és versenyzők érkeztek:

kinából a pekingi zenei konzervatórium igazgatója, csau fung, a szovjetunióból a tbiliszi zenei konzervatórium igazgatóhelyettese, beridze. mindketten megfigyelőként vesznek részt a zongoraversenyen.

jugoszláviából logar zenetudós érkezett a zenetudományi konferenciára. a zsűritagok közül megérkezett nyikolajev professzor, a moszkvai konzervatórium igazgatóhelyettese és wladislaw kebra lengyel zongoraművész. résztvesz a liszt-bartók ünnepségeken a bayreuthi ünnepi játékok igazgatója, herbert barth. a versenyzők legnagyobb része szintén megérkezett. /mti/

bb 66. a moszkvai rádió és televízió zenekarának nagysikerű hangversenye debrecenben

-lm li

1961. szeptember 23.

a moszkvai rádió és televízió 110 tagú zenekara szombaton este nagysikerű hangversenyt adott debrecenben. a központi kulturothonban több mint 1200 főnyi hallgatóság előtt rendkívül nagy sikerrel mutatták be bartók concertóját és csajkovszkij v. szimfóniáját. a moszkvai rádió és televízió szimfonikus zenekara budapesten, pécsen, szegeden, és szolnokon vendégszerepel még magyarországi tartózkodása során. /mti/

21.50

- v e g e -

mti hivatalos közlemények
1961. szeptember 23.

bb 50. az elnöki tanács ülése

hmé/vl sr

1961. szeptember 23.

a népköztársaság elnöki tanácsa szombaton ülést tartott. megtárgyalta és elfogadta a tanácsok községfejlesztési munkájára vonatkozó egyes rendelkezések módosításáról szóló törvényerejű rendeletet.

az elnöki tanács módosította a büntető eljárás, valamint a polgári perrendtartás egyes hatásköri szabályait, mindkét jogszabály módosításának az a célja, hogy a polgári és büntető igazságszolgáltatás területén a járásbiróságok hatásköre tovább bővüljön, s az ügyet a lakossághoz közelebb intézzék. a megyei bíróságok, illetőleg a fővárosi bíróság hatásköréből a járásbiróságok /kerületi bíróságok/ hatáskörébe kerülnek azok a vagyoni jogi perek, amelyek tárgyának értéke a 300.000 forintot nem haladja meg, továbbá a kisajátítási eljárásból eredő kártalanítási perek, valamint az izgatási és a devizagazdálkodást sértő büntettek elbírálása. a jövőben ezekben az ügyekben a járásbiróságok első fokon, fellebbezés esetén a megyei bíróságok /fővárosi bíróság/ második fokon ítélik meg. az ilyen ügyek tehát - a jelenlegi helyzettől eltérően - nem kerülnek a legfelsőbb bírósághoz.

megszűnik a megyei bíróságok székhelyén levő járásbiróság /budapesten a pesti központi kerületi bíróság/ kizárólagos hatásköre a házassági perekben; a jövőben az ilyen perekben első fokon valamennyi járásbiróság eljárhat.

az új hatásköri szabályozás 1961. október 1-én lép hatályba.

az elnöki tanács végül egyéb ügyeket tárgyalta. /mti/

• • •

15.50

16.23

La

- 1 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

bb 1. időjárásjelentés

gg-lm bs

1961. szeptember 24.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 24-én,
vasárnap 13 órakor:

tovább tart a szép őszi idő

az utóbbi 24 óra folyamán európa időjárása csaknem teljesen csapadékmentessé vált. vasárnap reggel nyugat-közép-és észak-európa egyes tájain ködök voltak. Európaszerte csendes az idő.

hazánkban szombaton országszerte napos, csendes idő volt. a hőmérséklet a nap folyamán 22-24 fokig emelkedett, vasárnap hajnalban az északkeleti és délnyugati megyékben 0-3 máshol általában 2-9 fokig süllyedt. a duna-tisza köze és a tiszántul északi felében több helyen volt gyenge talajmenti fagy. a nap országszerte 9-11 órán át sütött. vasárnap délelőtt a szombatihoz hasonló csendes, napos volt az idő. a hőmérséklet 10 órakor a nyugati országhatár közelében 15-17, máshol 18-19 fok volt. budapesten szombaton a hőmérséklet napi középértéke 15.7 fok volt, 0.4 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag. vasárnap 12 órakor budapesten a hőmérséklet 20 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 768 milliméter, alig változik. a balaton vizének hőfoka síófokon 19 fok.

várható időjárás hétfő estig: derült, száraz, csendes idő. helyenként reggeli köd. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 2-7 fok között, helyenként talajmenti fagy, legmagasabb nappali hőmérséklet hétfőn 20-24 fok között.

a duna vízállása vasárnap délelőtt 11 órakor budapestnél 168 centiméter./mti/

..

bb 2. bolgár képzőművészeti kiállítás nyílik sztálinvárosban

vid fm/ke-lm fm

1961. szeptember 24.

a kulturális kapcsolatok intézete és a műcsarnok rendezésében szeptember 27-én, szerdán bolgár képzőművészeti kiállítás nyílik sztálinvárosban, a bartók béla művelődési házban. a kiállítás, amelyeken festményeken és grafikákon kívül néhány szobrot is bemutatnak, öt napig marad nyitva./mti/

..

13.40

..

La